

Седмичник за общините и кметствата

Слово

плюс

СЕДМИЧНИК ЗА ОБЩИНИТЕ
И КМЕТСТВАТА

Абонирайте
се за
Слово плюс

в клоновете на „Български пощи“
във Враца, Монтана и Видин
до 20-о число на всеки месец

ISSN 1310-9693

Абонаментът в редакцията продължава
до края на всеки месец за следващите
Нашите абонати имат еднократно право
на безплатна реклама, обява или
съобщение във вестника

КАТАЛОЖЕН № 2120

WWW.SLOVOPLUS.COM

e-mail: slovoplus@abv.bg, slovoplus@yahoo.com

ЦЕНА 0.51 € / 1,00 ЛВ.

16 - 22 април 2026, ГОДИНА XXIX,

БРОЙ 8 (1453) ISSN 1310 - 9693

150 години от Априлското въстание

Заветите на Априлци 1876 г.

В трепетното очакване на Свободата

Красимир ГРИГОРОВ

ево, , Радилово и Козарско, във Велико Търново и Соколски манастир, в Севлиево, Бабан, Граднишки боаз и Острец, в Мухово, Мечка и Поибрене, на Еледжик, Старо село, Лесичево и Хисар, в Трявна, Етъра, Новата махала и не на последно място на Козлодуйския бряг, Милин камък, Веслец и Вола. Тези имена се превърнаха в символи на априлския двубой. Изминаха 144 години от началото на тази всенародна епопея, но нивга не помръкна славата и подвигът на нейните герои. Без святата памет и дело на одного от тях, поривът за Свободата нямаше да е същия. Тодор Душанцалията е от най-обаятелните и самоотвержени фигури от Април 1876 г. В един от протоколите на копривщенската поборническа комисия е записано: ... "На 25 март 1876 г. по покана на комитета прие да се зачисли член в

комитета и да даде клетва в къщата на Лулчо Каблешков. До провъзгласяване на въстанието беше съветник в комитета. Като такъв и особено за живото му участие и решителността, на 13 април беше изпроводен представител на копривщенския комитет на Оборищенското събрание. От провъзгласяването на въстанието до избегването на въстаниците в Балкана, той непрекъснато изпълняваше длъжността на член-съветник на комитета. На 2 май, той е уловен от турските войски в Копривщица, откаран в Пловдив, осъден на смърт и обесен на моста на Марица. Парадоксалното е, че на 15 юли 1876 г. внесъл помощ в комитетската каса 30 лири". Ако се вгледаме внимателно сред имената от каменния надпис в историческата местност „Оборище“ сред многото имена ще намерим това на Тодор Душанцалията. Отговаря за Копривщица, Душанци, Лъжене (Антон) и Пирдоп. Роден е на 25.02.1845г в село Душанци. Първоначално завършва килийното училище на даскал Костадин. Отличава се със своя пъргав, подвижен ум и буйния си характер.

> на стр. 3

ЗА ПО-ВИСОКО КАЧЕСТВО
НА ЖИВОТА ТУК - В БЪЛГАРИЯ
И ОБЛАСТ МОНТАНА!

БСП ОБЕДИНЕНА ЛЕВИЦА

28 МИР МОНТАНА

101 Пламен МЛАДЕНОВ

102 Красимир ИВАНОВ

103 Петър ПЕТРОВ

104 Руси СТАТКОВ

105 Арсен ДИМОВ

106 Гали РАЧКОВА

107 Невана ПЕТРОВА

108 Нанси КИРИЛОВА

КУПУВАНЕТО И ПРОДАВАНЕТО НА ГЛАСОВЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

ПРОГРЕСИВНА
БЪЛГАРИЯ

Готови сме!
Можем! Ще успеем!
Румен Радев

21

Глас за

ПРОГРЕСИВНА БЪЛГАРИЯ

Глас срещу:

безчинствата
на олигархията.

корупционерите, които
изпразват джобовете ни
и изяждат бъдещето ни.

въвлечането на
България във война.

онези, които търгуват с
националния интерес за
собственото си оцеляване.

насилието и безсилието на
държавата да наложи закона.

анархията
по пътищата.

Глас за

ПРОГРЕСИВНА БЪЛГАРИЯ

Глас за:

мир.
свободна, европейска демокрация.

решителна борба със
спекулата и ръста на цените.

справедливост и достойни доходи.

правото да сбъднете мечтите си
като предприемачи без страх от
рекети и изнудване, при опростени
правила, гарантирани от държавата.

законност и сигурност.

чиста природа и здрава
околна среда в градовете и селата.

бъдеще на младите в Родината.

ПРОГРЕСИВНА
БЪЛГАРИЯ

Кандидати за народни представители
на Прогресивна България от
12 МИР, МОНТАНА

21

ДИМИТЪР ПЕТРОВ

ПЛАМЕН АБРОВСКИ

ДАНИЕЛА ГЕОРГИЕВА

ГЕОРГИ ЧАКЪРОВ

БОРИСЛАВ ТУШЕВ

ИВАН КАМЕНОВ

ЙОРДАНКА ЦЕНКОВА

ВЕНИСЛАВ ЛЮБЕНОВ

ИЗДАВАНО ОТ КОАЛИЦИЯ ПРОГРЕСИВНА БЪЛГАРИЯ.
КУПУВАНЕТО И ПРОДАВАНЕТО НА ГЛАСОВЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ.

Нашата страница за Корея

Ким Чен Ун инспектира центрове за услуги

Пхенянь, 3 април (КСНА) - Уважаемият другар Ким Чен Ун, посети нови центрове за услуги в района Хвасон, на които предстои откриване.

Жилищните квартали от Четвъртият етап на изграждането на района Хвасон на столицата Пхенянь сега са изпълнени с радостта и вълнението на гражданите, които се преместват в новите си домове. На този фон се ускорява подготовката за откриването на различни центрове за услуги в тези квартали.

Другарят Ким Чен Ун посети първо сервизния център за автомобили Мисан.

Той оцени безупречното разположение на всички компоненти на сервизния център, което отговоря напълно на удобството за клиентите и ще осигури най-високо ниво на обслужване, тъй като разполага с модерно оборудване и цялостна система за ремонтни услуги, необходима за техническо обслужване на различни превозни средства. Центърът ще предоставя и различни авточасти и други стоки, за да задоволи вкусовете на клиентите.

Отбелязвайки, че сервизният център за автомобилни технологии Мисан е вторият по рода си в района на Хвасон, построен съгласно политиката на партията за постоянно въвеждане и разширяване в различни форми и начини на нови категории услуги за подобряване на материалното и културното благосъстояние на хората, той каза, че центърът трябва да допринесе за тази цел чрез своите специализирани технически и ремонтни дейности.

След това посети зоомагазина в Хвасон. Видя различни видове домашни любимци на първия и втория етаж на магазина. Тъй като домакинствата, отглеждащи домашни любимци, се увеличават в столицата беше построен този нов магазин за продажба на домашни любимци и различни аксесоари и предлагане на специализирани услуги, каза той, давайки инструкции по някои въпроси, възникващи в управлението и ветеринарното обслужване на домашните животни. Говорейки за производството на различни видове аксесоари за домашни любимци, специализирани храни и ветеринарни лекарства, той подчерта необходимостта от предприемане на мерки за увеличаване на производството им в бъдеще.

Другарят Ким Чен Ун посети и магазина за музикални инструменти „Хвасон“ и разгледа изложбените му площи. Той оцени факта, че магазинът осигурява удобство при обслужването, като предлага музикални инструменти от различни видове, специфични за любители, студенти и професионални музиканти, и прилага нов режим на изложение.

Той каза, че е много важно да се повиши нивото на специализация в различните категории услуги, във всички други области и сфери на културния живот и подчерта необходимостта от създаване на различни категории услуги, способни да задоволят непрекъснато нарастващите материални и културни потребности на хората.

След това той се запозна с подготовката за експлоатация на нов фризьорски и козметичен салон.

Ким Чен Ун посочи, че социалните удобства са от съществено значение за осигуряване на културна и хигиенна среда и високо цивилизовано жизнено пространство при формирането на градските райони, той призова за постоянно подобряване на качеството на обслужване на принципа за пълно задоволяване на естетическите вкусове и удобството на жителите.

Отбелязвайки, че е отговорно начинание, толкова важно, колкото и огромен строителен проект, да се управляват и експлоатират добре съоръженията за отдих и услуги, той изясни важните задачи за създаване на нова култура на обслужване в корейски стил. Другарят Ким Чен Ун топло насърчи работниците в сферата на услугите на улица Хвасон, надявайки се, че те ще постигнат успехи в дейността си за искреното служене на хората. Той даде указания за откриване на новите центрове за услуги по случай Деня на слънцето.

Отчет за работата на правителството на КНДР

Пхенянь, 24 март (КСНА) – Министър-председателят Пак Те Сон, представи отчет за работата на правителството на първата сесия на 15-то Върховно народно събрание на КНДР. В отчета се отбелязват големите успехи, постигнати при изпълнение на петгодишния план за развитие през предходния период. Основите на независимата икономика са здраво укрепени и страната е насочена към сигурен подем.

През периода на изминалия петгодишен план, целите за производство на електроенергия, стомана, въглища, електролитна мед, електролитен цинк, платове, жилищно строителство и железопътен товарен транспорт бяха успешно достигнати. Те са сред основните показатели, предложени на предходния Осми конгрес на партията през 2021. В основните промишлени сектори производството на чугун изцяло със собствени суровини се е увеличило 3,2 пъти, на азотни торове 1,5 пъти, на цветни метали 1,9 пъти, на цимент 1,4 пъти и развъждане на риба 1,9 пъти в сравнение с 2020 г. Увеличеното производство по основните показатели като цяло ясно демонстрира успешното развитие на икономиката.

В отчета се казва, че кабинетът ще върши отговорно работата по цялостното прилагане на новия петгодишен план за национално икономическо развитие, за да консолидира икономическия потенциал на страната.

Металургичната промишленост ще повиши ефективността на производството на чугун, изцяло със собствени суровини, ще повиши качеството на стоманата произведена от този чугун, ще внедри повече процеси за производство на различни видове валцувана стомана и ще предприеме мерки за осигуряване на доставките на местни суровини и гориво в необходимите количества.

Химическият сектор ще насочи усилията си към пълноценно използване на съществуващия производствен капацитет, като същевременно ще продължи работата по завършването на проекта за създаване на химическа промишленост на базата на газификация на местни въглища и изграждането на нова структура, за да се постигнат безпроблемно производствените цели, определени за сектора.

Кабинетът ще предприеме решителни мерки за осигуряване на работна сила и материали за електроенергийната индустрия, ще постави производството и управлението на електроенергия на научна основа и ще използва ефективно произведената електроенергия.

Въгледобивната промишленост ще се насочи към осигуряване на перспективни находища, ще даде приоритет на доставката на оборудване и материали и ще ускори разработването на големи въглищни мини, нови мини и нови шахти, като същевременно ще предприеме и други мерки за увеличаване на производството на въглища.

Секторът на машиностроенето ще модернизира производствените линии на големите фабрики на по-високо ниво и ще насърчава активно разработването на различни видове високопроизводително минно оборудване и селскостопански машини, подходящи за местните условия.

Строителният сектор ще ускори строителството на столицата, ще изгради модерни жилищни сгради в селските райони и селищата с въгледобивни мини, ще завърши промишлените и земеделските проекти с национално значение и ще предприеме решителни мерки за да гарантира качеството и безопасността на конструкциите.

Новопостроените регионални индустриални фабрики ще изградят своите суровинни бази и ще обучават техници и квалифицирани работници, за да поставят производството на нормална основа и да произвеждат различни видове висококачествени стоки.

Научният и технологичен сектор ще се съсредоточи върху повишаване на независимостта и нивото на модернизация на националната икономика и решаване на неотложните технически проблеми, възникващи при подобряването на материалния и културния живот на хората, и ще насърчава развитието на основни и ориентирани към бъдещето авангардни технологии.

Образователният сектор ще намали разликата в образователното ниво между градовете и селските райони и ще модернизира образователната база на страната по всеобхватен начин.

Секторът на общественото здравеопазване бързо ще разпространи успехите, постигнати в здравната революция, започнала през 2025 г., в целия сектор на общественото здравеопазване в цялата страна.

Докладчикът заяви, че въпреки огромните задачи, пред които е изправена КНДР, тя със сигурност ще постигне победа, тъй като партията, народът и социализмът са обединени от една и съща съдба и милиони членове на партията и десетки милиони хора подкрепят безрезервно ръководството на Корейската трудова партия.

Ким Чен Ун ръководи изпитание на мощен твърдогоривен ракетен двигател и система за активна защита на танк

Пхенянь, 29 март (КСНА) - Ким Чен Ун ръководи наземно изпитание на мощен твърдогоривен ракетен двигател, с корпус от композитен материал от въглеродни влакна.

Максималната тяга на новия твърдогоривен ракетен двигател е **2500 kN (255 тона)** и изпитанието е част от плана за развитие на националната отбрана през периода на новия петгодишен план, който определя като основна цел постоянното усъвършенстване на стратегическите ударни средства.

Уважаемият другар Ким Чен Ун подчерта стратегическото значение на успешното изпитание на новия двигател, което е от голямо значение за издигане на стратегическата военна мощ на страната на най-високо ниво за да съответства на националната стратегия и изискванията за модернизиране на стратегическите сили.

Той потвърди, че развитието на отбранителните способности на КНДР, вече е във фаза на значителна промяна и развитие на стратегическите сили. Тя ще бъде допълнително ускорена чрез разработването и въвеждането на по-добри компоненти с превъзходна икономическа и техническа ефективност, както това е било доказано в проведеното изпитание.

Ким Чен Ун посочи основните задачи за по-нататъшно ускоряване на развитието на стратегическите сили на страната както по качество, така и по количество.

На изпитанието присъстваха и Ким Чен Сик, първи заместник-директор на отдел на Централния комитет на партията, Джан Чан Ха, генерален директор на Ракетната администрация на КНДР, служители на Ракетната администрация и сектора за ракетни изследвания, както и учени, техници и служители от съответния сектор, включително Института за двигатели на твърдо гориво и Завода за производство на ракетни двигатели.

(Коментар: Разработването на модерен ракетен двигател с твърдо гориво за междуконтинентална балистична ракета с такава тяга(2500 kN) е забележително постижение. За сравнение максималната тяга на междуконтиненталните балистични ракети на въоръжение в света днес са: Тридент II (САЩ) – 1000 kN, Ярс (Русия) – 1200 kN, DF-41 (Китай) – 1500 kN и Минитмен (САЩ) - 890 kN.)

На 29 март Ким Чен Ун ръководи и изпитание за оценка на характеристиките на най-новият танк, организиран от Института за бронирана техника към Академията на отбранителните науки.

Той изрази голямо удовлетворение от резултатите от изпитанието, което е показало колко съвършен е новия тип основен боен танк. Изпитанието е доказало, изключителната ефективността на новата активна система за защита на този танк, която е способна да унищожава почти всички съществуващи противотанкови средства.

Коментирайки новия тип танк, който демонстрира забележителни бойни характеристики, той каза, че отново е потвърдено и няма съмнение, че никой танк в света не може да се сравни с този танк.

Изпитанието е било проведено, специално за да се провери системата за активна защита от нов тип. Бойната ефективност на тази система за защита срещу всички видове противотанкови средства, атакуващи от различни посоки, е потвърдила нейната способност да осигури тяхното унищожаване практически със 100 процента вероятност.

(Коментар: На снимките за тези изпитания е показано как системата за активна защита поразява атакуващите танка управляеми противотанкови ракети, баражирщи боеприпаси и дронове на безопасна разстояние от защитавания танк)

Община Монтана събра 3,3 милиона евро от местни данъци и такси

Златко Живков

Изтича срокът, в който важи 5% отстъпка от дължимите местни данъци в Монтана, напомни кметът Златко Живков на седмичния си брифинг. Той призова гражданите и собствениците на фирми да се възползват от нея до края на месец април. Досега от местни данъци и такси са събрани 3 303 000 евро, което се равнява на постъпилите приходи за същия период миналата година. „Общината разчита на отговорно отношение, защото благодарение на това може да осигури разходите за строителната си програма, обществените услуги и различните благоустройствени дейности, заяви Живков. Той благодари на всички, които са платили дължимите налози.

Кметът съобщи какви дейности се извършват в 23-те села на общината от началото на строителния сезон. Приключил е ремонтът на читалището в село Д-р Йосифово. Тази година се отбелязват 100 години от основаването му. До няколко дни ще приключи и ремонтът на площада около кметство Благово. Със собствени средства са направени допълнителни обезопасителни парапети на моста на село Николово. В Габровница се извършва текущ ремонт на улици и на междуселския път до Вирове. Изкърпване на асфалтова настилка ще се прави и в селата Горна Вереница и Смоляновци. В Студено буче и Виноще предстои почистване на речните корита.

Продължава работата по европейския проект за подобряване качеството на въздуха в Монтана чрез подмяна на старите отоплителни уреди с климатици. Досега са подменени уредите в 1215 домакинства в града и 296 в селата. Общо са монтирани 3669 климатика. В процеса 184 одобрени кандидати не са открити и екипите не са успели да направят безвъзмездната подмяна на отоплителните уреди.

Община Вършец отбеляза Седмицата на гората със залесяване и нови зелени пространства

По случай 101-ото отбелязване на „Седмица на гората“ – празник на всички лесовъди и хора, ангажирани със съхранението на българската гора, Община Вършец се включи активно в инициативата с пролетно залесяване на територията на града.

Тази година кампанията се провежда под мотото „Традиция, знание, отговорност към гората“ и съвпада със 100-годишнината от създаването на

Университетската гора – символ на връзката между образование, наука и практика в горския сектор.

В рамките на инициативата бяха засадени широколистни фиданки, с които се цели подобряване на градската среда чрез обновяване на съществуващи и създаване на нови зелени зони с разнообразна растителност.

Залесяване беше извършено на няколко емблематични места в град Вършец:

– В „Слънчевата градина“ бяха засадени американски червен дъб, ясен и офика

– Пред сградата на общината беше засадена магнолия

– По главната улица „Алеята на чинарите“, в началото на пътя към кв. Заножене, бяха засадени фиданки от чинари

В инициативата участие взеха инж. Сашко Каменов - директор на Регионална дирекция по горите – Берковица, както и служители на дирекцията, както и инж. Маргаритка Новкова – зам.-директор на ТП ДГС – Берковица, заедно със служители на стопанството.

Община Вършец изразява своята благодарност за активното участие и партньорството в подобни инициативи и заявява готовност и напред да подкрепя и реализира дейности, насочени към опазването и обогатяването на зелената система в града.

Великденско настроение и детско творчество

На 11 април пред НЧ „Христо Ботев-1900“ се проведе пълноценен и вдъхновяващ Великденски пленер.

Събитието „Великденско арт утро – рисуваме заедно!“ превърна пространството в истинска творческа работилница. Малките участници имаха възможност да развихрят въображението си и да създадат красиви, цветни празнични картини, вдъхновени от Великден.

Атмосферата беше изпълнена с усмивки, весела музика и много настроение. Децата рисуваха с ентузиазъм, споделяха идеи и се забавляваха заедно, а за всяко от тях имаше подготвена и малка великденска изненада от Община Вършец.

Сърдечно благодарим на всички участници!

Община Мездра ще реализира проект, насочен към подкрепа за развитие и изява на ученици с таланти

Ръководителят на Управляващия орган (УО) на Програма „Образование“ 2021-2027 г. одобри оценителния доклад по процедура чрез подбор на проектни предложения BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“ в рамките на Приоритет 2 „Модернизация и качество на образованието“, съобщи от Изпълнителна агенция „Програма за образование“ към Министерство на образованието на науката.

Сред одобрените за финансиране 96 проектни предложения на 84 общини от цялата страна е проектът на Община Мездра „Подкрепа за развитие и изява на талантните на учениците от община Мездра“, който премина успешно оценката за административно съответствие и допустимост и получи висока оценка на етап техническа и финансова оценка.

Одобрена от оценителната комисия безвъзмездна финансова помощ (БФП) за реализирането на проекта е в размер на 372 266,38 евро (728 089,75 лв.), а заявената от Община Мездра продължителност на проекта - 27 месеца.

Основната цел на процедурата е да осигури подкрепа за развитие и изява на талантните на деца и ученици в областта на STEM, изкуствата, културата, спорта и чуждите езици, както и да допринесе за постигане на по-високи образователни резултати.

По проекта ще бъде предоставена подкрепа за изпълнение на следните дейности:

Дейност 1. Подкрепа за развитие и изява на талантните на деца и ученици на местно ниво чрез участие в конкурси, състезания, олимпиади, кръжоци, работилници и други събития за насърчаване на талантните, вкл.:

Поддейност 1.1. Подготовка на деца и ученици в областта на изкуствата, културата, спорта, STEM и чуждите езици чрез обучителни и тренировъчни лагери, академии, майсторски класове, работилници, кръжоци и школи;

Поддейност 1.2. Организиране и участие в събития като олимпиади, конкурси, състезания (вкл. по професии), турнири, хакатони, STEM/научни и творчески фестивали, форуми, пленери, викторини, кръжоци, фестивали, работилници и други, както и предоставяне на стипендии и материални поощрения за отличилите се деца и ученици.

Към проектното предложение на Община Мездра е разработен Индикативен календар на събитията, в който са обосновани формите, периодите, участниците и планираните отличия. Елемент на допустимост по процедурата е задължителното включване на деца/ученици от уязвими групи.

Предстои да бъде подписан Административен договор между УО на Програма „Образование“ 2021-2027 г. и Община Мездра за изпълнението на проекта.

150 години от Априлското въстание

Заветите на Априлци 1876 г.

В трепетното очакване на Свободата
Красимир ГРИГОРОВ

> от стр. 1

Бащата –Нейчо Тодоров, интелигентен и жизнен селянин,притежава ниви и ливади, недостатъчни да изхранят семейството, затова се захваща с абаджийство и търговия и се установява в Кайро и успява да се замогне в известна степен. Носталгията го измъчва отвътре и решава да се прибере на оседлан кон, но това не е по нрава на местните турци и той е смъртно повален още при пристигането си. Нещастната му овдовяла майка е принудена да даде невръстния си син ратай при турския бей. С болезнено накърнено самочувствие, той изпада в конфликт със сина на бея и другите турчета. Бяга от преследвачите си , а когато времето застудява, овчари го приютяват на „ Азан дере“. В Копривщица го посвещават на абаджийския занаят, но буйните му прояви и тук не престават.В абаджийството не му провървява и той се захваща с търговия. Прехвърля се чак в Египет,в Кайро и Александрия. Там за няколко години не само се замогва, но натрупва и солидно състояние. Научава добре турски и арабски,запознава се с много хора, но не забравя своя роден край и живо следи събитията на Балканите. Случайно или не в странство се среща със своя стар приятел още от детските години - Гаврил Хлътев (Г. Бенковски).

Тодор Ненчов напуска Египет и пристига в Копривщица .Подготовката за въстанието върви с пълна сила, а всякой помага със своето занаятие. Увлечен от общата еуфория и той пристига благополучно с голямо количество сира, за производството на барут. На граничните турски власти той смирено обяснява, че вътре в затворените сандъци са сватбените подаръци. На задявките от страна на комитетските дейци, той деликатно увещава, че подготвя чеиза за по-късно време и далновидно се уповава на по-голямата сватба, която му предстои.

Действително Тодор е тридесетгодишен и е време да се ожени.Годежът му се извършва в Копривщица, но сватбата се отлага за дните след победата. „ Сега се готва за голямата сватба „ – отговаря шеговито на другарите си, които го задяват за женитбата му. Тодор Ненчов-Душанцалията успява да изведе цяла чета от родното си село Душанци. Ентузиазмът на въстаналите трае кратко. Бунтът е смазан от турските джелати. След потушаването, Тодор Душанцалията е заловен, съден и обесен в Пловдив. В сборника „Материали и документи по Априлското въстание“ д-р Спас Хаджииванов се позовава на турските издевателства над арестуваните въстаници от Копривщица: „...след това турците арестуваха 64 души от по-първите дейци на въстанието и на 2 май ги повели в Пловдив. На най-жестоки мъчения в затвора на Златица били подложени Нешо Попбайраков и Тодор Душанцалията..."В записките си за Априлското въстание Костантин Величков подробно описва зверските изтезания на Тодор Ненчов- Душанцалията. Приятелите му правят опит да откупят живота му. Уви, на алчността на турските съдии не можело да се разчита. Обесен е буквално на третия ден. Когато го повикали за бесилката, той се простил с другарите си и тръгвайки, извикал: „ Ех, Тодорке, сватба и булка няма да видиш, голямата всеобща сватба ,за която се готвехме, се превърна в невидана касапница. Сега отивам да умра за свободата на България. Аз не ще я видя, но България ще бъде свободна!“ Стигайки до бесилката, Душанцалията казва къде в срехите си има скрити пари и поръчва да ги извадят, като една част от тях да се куши симид, който да бъде раздаден на тълпящите се наоколо деца, а с остатъка да се заплати на палача за труда, който ще положи. Този момент Захари Стоянов записва така: „ И тръгна той пред юзбашията-джелатин, като че ли отиваше да изпълни една неизбежна обязаност, един дълг, един обред. Тъй умира българинът !”

Белоградчик

Официално откриване на туристическия сезон

В град Белоградчик тържествено бе открит новият туристическия сезон. Официалното откриване бе поставено с тържествен водосвет от Негово Високопреподобие Архимандрит Йоаким – протосингел на Видинска митрополия и Негово Високоблагочестие отец Рафаил – Архиепископски наместник на Белоградчишка духовна околия. Архимандрит Йоаким прочете поздравителен адрес от името на Негово високосвещенство Видински митрополит Пахомий: „Цялата красота на заобикалящата ни природа е живо свидетелство за величието на Божието творение. В нея съзираме премъдростта и силата на Твореца, Който е дарил човека със способността да се възхищава, да съзерцава и да пази повереното му. Днес ние си припомняме, че сме призвани като хора да бъдем не просто господари, а добри стопани на Божиите дарове. Отговорността ни е в това да се грижим за тях с любов и благодарност – да ги съхраняваме за поколенията напред, да ги ползваме разумно и да не преставаме да се удивляваме на тяхната красота, възхвалявайки Бога. Нека новият туристически сезон бъде време не само на икономическо и социално оживление, но и на духовно обогатяване – време, в което всеки, стъпил на тази благословена земя, да почувства мир, вдъхновение и благодарност към Бога.“

Гости на откриването бяха Росица Кирова - народен представител в 51-о Народно събрание, Любен Иванов - народен представител от 51-во Народно събрание, Цветан Енчев - народен представител в 51-о Народно събрание, Иван Иванов – областен управител на област Видин, Негово Високопреподобие Архимандрит Йоаким, Негово Високоблагочестие отец Рафаил, Горан Савич – Консул в Посолството на Сърбия в България, Александър Александров – кмет на община Ружинци.

В своята реч, Боян Минков – кмет на община Белоградчик, подчерта: „Днес е Лазаровден и избрахме този хубав празник, за да открием нашия туристически сезон. Защо е толкова важен този ден. Защото за Белоградчик туризмът е всичко. Разбира се, този акт днес е символичен, защото ние не сме закривали туристическия сезон и Белоградчик е един от малкото туристически градове, който може да се похвали с почти 12 месечен сезон. Всеки, който се занимава с туризъм в нашия град и община, може да го потвърди. Туризмът е приоритет на нашето управление и за нас той наистина е най-важен. Затова съм изключително щастлив да ви видя всички тук заедно, защото ние като ръководство си даваме сметка, че туризмът е всичко за нашия град – той генерира приходи, които след това се връщат при вас. Туризмът дава един различен облик на Белоградчик и от две години, откакто ние поехме ръководството на града, Белоградчик е най-споменаваният град в България. Трябва да се гордеем, че сте родени и че живеете в най-красивото място в Европа!“

Празничната програма започна с изява на Мажоретен състав към Детски комплекс – Белоградчик, последвани от деца от Вокална група „Звънчета“ и школа Народни танци също към Детски комплекс. Всички те получиха бурни овации от публиката. С тематични стихотворения, посветени на красотата на Белоградчик, се включиха и членове на Литературен клуб „Георги Савчев“ към Народно читалище „Развитие – 1893 г.“

Празничният ден завърши с пешеходни турове сред новите туристически пътеки около града.

Пресслужба на община Белоградчик

„Неолибералната революция“ – ключови параметри и развитие

продължение от миналия брой

Финансиализацията като ядро на неолибералния капитализъм

Нека да разгледаме по-подробно какво представлява и как трябва да се разбира

„финансиализация“-та, която безспорно се превръща в „сърце“ на неолибералния капитализъм. Същият, както всеки вариант на капитализма се стреми към максимизация на печалбата. Но има ли някаква разлика между неолибералния капитализъм и класическите варианти на същия? Ако има в какво е тя? Според определението дадено от Грета Крипнер /Greta Krippner/ от Мичиганския университет финансиализацията е „модел за натрупване, при който печалбата се постига в нарастваща степен чрез финансови канали, отколкото чрез търговия и производство на стоки“(Вж. <https://en.wikipedia.org/wiki/Financialization>, Последно влизане 12.08.2018 г.).

При класическите формати на капиталистическата икономиката работи формулата „пари - стока - пари-прим“. Капиталистът за да получи по-голяма печалба трябва да произвежда повече стоки. Но в епохата на неолиберализма влиза в действие друга формула - "пари - ценни книжа – пари-прим". Т.е печалбата идва не от производство, а от игра на фондовата борса. Там се купуват ценни книжа – акции и облигации, където постоянно вървят спадове и подеми на ценните книжа, осъществяват се и спекулации. Капиталът се откъсва от своята материална база, която се превръща във виртуална.Вследствие на тази виртуалност на финансовия капитал за него стават присъщи постоянната промяна на субекта на собствеността и замъгляване на правата на собственост.

Капиталът започва да губи такива свои характерни особености като управляемост, планомерност на процеса на вътрешен живот на капитала. Управлението на фирмата при виртуалния капитал се заменя с игра на борсите, които не са доминирани от собствениците на акции, а от борсовите брокери.

Нещо повече, налице е относително "изключване" на този капитал от стоковото пазарното саморегулиране на процеса на производство. Неговата ефективност не зависи вече от качеството и цената на продукцията, а от случайни фактори, т.е. от постоянно променящата се ситуация на пазара на фиктивни ценни книжа.

В резултата на развитието на информационните системи в рамките на Четвъртата Технологична революция този капитал вече не е локализиран в пространството и времето. Той се „де-териториализира“, т.е. няма страна, с която да е свързан. Той лесно избягва всякаква регулация – държавна или международна. И в същото време се оказва, че е виртуален по два начина – от една страна технологически той живее в компютърните мрежи, а от друга по отношение на вероятността.

Виртуалният финансов капитал може да е пари, а може да бъде „фикция“ – чиста измислица. Паричните агрегати особено на равнище МЗ/*Паричният агрегат МЗ (широко парично предлагане) е най-широката мярка за паричното предлагане. Той включва компоненти на всички останали агрегати, както и други видове депозити и активи, които могат да бъдат конвертирани в пари в брой с известно времево закъснение/* се превръщат в производно на виртуалния финансов капитал, престават да бъдат всеобщ еквивалент и стават специален "рисков капитал".

„Виртуалният финансов капитал, достигайки невероятните преди двадесет и повече години мащаби, се превръща в един вид "черна кутия", живееща относително независимо от системата на социално възпроизводство. Това е "черна кутия" - промените в структурата и размера се движат толкова бързо, че познаването на нейната вътрешна структура, система за взаимодействия и т.н., е фундаментално невъзможна задача. Като "черна кутия" той е в състояние да продължи да функционира относително стабилно, но може да създаде и финансова криза. Системата е непознаваема и нерегулируема и в този смисъл става несъвместима с развитието на човечеството. С други думи това се нарича „системна криза.“ (Вж. David M. Kotz. Marxist Crisis Theory and the Severity of the Current Economic Crisis в [http://people.umass.edu/dmkotz/Marxist Cr_Th_09_12.pdf](http://people.umass.edu/dmkotz/Marxist_Cr_Th_09_12.pdf), Последно влизане 12.12.2021г.).

Неолиберализмът като двигател на „Глобализацията по американски“ (Американския глобализъм)

Неолиберализмът осигурява идеологическата, политическата, икономическата и социо-културната рамка, която задвижва поредната вълна на глобализация, разбираана като "Глобализация по американски"/Американски глобализъм", започваща в края на 80-те години на миналия век. Фактически неолиберализмът започва като локален британско-американски феномен. Чрез „Американската глобализация“ стартира превръщането му в регионален такъв, обхващаш развитите капиталистически страни от Западна Европа и Източна Азия – Япония и Южна Корея.

Следващата стъпка на „Американския глобализъм“ превръща неолиберализма в глобален феномен. „Перестройката на Горбачов“ уж цели обновяване и усъвършенстване на съветския и източноевропейския социализъм. Но се оказва за по-малко от една петилетка, че „перестройката“ се трансформира в платформа за формиране в бившия СССР и страните на бившия европейски социализъм на полуколониален неолиберален формат. В Китай през 80-те и 90-те години на XX век също се борят с течения в Китайската комунистическа партия/ККП/ и държавата, желаещи „гълтката“ капитализъм, която „Поднебесната“ поема в хода на

Проф. дфн, д-р ист. Нако СТЕФАНОВ

реформите, да се превърне в неолиберален модел, като основен път за развитие на страната.(Вж. Стефанов Н., А.Колева.Китай. Социално-икономическо развитие от древността до наши дни.София, „Изток-Запад“, глава 5, Раздел „Обществената атмосфера, в рамките на която се осъществяват реформите в КНР през 80-те години на XX век.Възходът на либерализма.).

През 80-те и 90-те години на XX неолиберализмът като горски пожар се разгаря и покрива огромни пространства в Азия и Африка, а също така разцъфтява с отровни цветове в Латинската Америка.

Въпреки разнообразните варианти, които демонстрира въвежданият чрез „Глобализацията по американски“ „неолиберален модел“, като цяло той има ядро от политики и мерки, които са стандартни за същия, а именно:

- Либерализация на търговията: Неолибералните политики настояват за намаляване на тарифите и търговските бариери, което позволява на страните да се специализират и интегрират в глобалните вериги за създаване на стойност;

- Финансова дерегулация: Капиталовият контрол е премахнат, което позволява на парите да се движат свободно през границите. Това създава глобални финансови пазари и увеличаване чуждестранните инвестиции, движени от различни съображения накъде и в какъв обем ще се движат;

- Приватизация и чуждестранни инвестиции: Държавните предприятия са продавани, често на мултинационални корпорации. Това става като правило на относително ниска цена, далеч под реалната стойност на активите. Или както е случая с редица страни от Източна Европа и републики на бившия СССР, когато предприятията са закупувани на символна цена срещу обещания за мащабни бъдещи инвестиции, които като правило не се осъществяват. Ключов момент е пропагандата за чуждите инвестиции като основен двигател на развитието;

- Налагането на неолибералния модел в различни национални държави посредством „монтирани“ политически елити, от които се изисква да гарантират минимална държавна намеса. Правителствата са насърчавани да се оттеглят от икономическо планиране и пазарно регулиране, да минимизират социалното подпомагане. Те трябва да освободят място за т.нар. „пазарни сили“. Този термин поставяме в кавички, той като често пъти става дума не за действие на силите на „търсене и предлагане“. На практика се срещаме с действия на глобализирания капитал в различни формати, а също така груба административна и друг вид намеса на наднационални структури от различен род и вид – МВФ/Международния валутен фонд/, СБ/Световната банка/, ЕС/Европейски съюз/ и други;

- Мобилност на капитал и труд: Пропагандира се и се подкрепя свободното движение на стоки, услуги и хора, за да се увеличи максимално печалбата. Това позволява многократно да се усили т.нар. "brain drain"/изтичане на мозъци/, т.е. загуба на високвалифицирани специалисти, но също и на т.нар. „бежанци“, т.е. мигрантски маси в един или друг вид и произход;

- Глобално управление: Институции като МВФ, СБ и СТО/Световна търговска организация/ стават инструменти за разпространение на неолибералните реформи в световен мащаб.

Съществуват различни варианти на неолибералния модел, които условно може да разделим на няколко категории без да гарантираме за границите различаващи един модел от друг във времето, както и за точността на детайлите. Грубо казано съществуват:

- Модел за високоразвитите капиталистически страни от т.нар. „Колективен Запад“;

- Модел на т.нар. страни в преход, т.е. републиките от бившия СССР, както и бившите държави на източноевропейския социализъм. Примерно за мнозинството от тези с много малки изключения бе приложена т.нар. „шокова терапия“ - рязка пълна финансова дерегулация и либерализация, «моментна тотална приватизация». При тази «шокова терапия» шокът е 90%, а терапията е едва 10%;

- Модел на Китай, който е с много значителни особености. Този модел започва да се внедрява като постепенен процес от края на 70-те години на XX век в рамките на реформите, стартирани по инициатива на Дън Сяопин в условията на специфични геополитически условия, които определено са благоприятни за КНР;

- Модел на страните от т.нар. «Трети свят», наричани днес «Глобален Юг». Същият функционира в различни подварианти, всеки един отразяващ определени особености на региона и страната, където той е прилаган.

В геополитически план „Глобализацията в американски стил“ формира моноцентричен свят ръководен от единствената останала след разпада на СССР свръхсила – САЩ. При което само последната има правото и „задължението“ на използване на военна сила, както и други форми на натиск и намеса – дипломатически, информационни и т.н. Щатите е нужно да се каже, че се възползват многократно от тези си права и „задължения“ в името на защита на „демократията“ и „света, основан на правила“. В рамките на осъществяване на своята хегемонистична роля САЩ се опират на определени многонационални механизми като блока НАТО в зоната на Атлантическия океан или Договорът за сигурност с Япония в зоната на Тихия океан. Чрез тях Вашингтон диверсифицира тежестта на носените финансови, човешки и прочее разходи за поддръжката на моноцентричния свят.

продължава в следващия брой

Как Иран се противопостави на САЩ – военни уроци от 40-дневната война

Мохамад Молаи

С влизането в сила на прекратяването на огъня след 40 дни агресия срещу Ислямската република, при продължаващи нарушения на ливанския фронт, военните анализатори по целия свят започват да коментират един от най-неочакваните резултати от тази съвременна военна конфронтация. Те изследват как Иран, успя не само да оцелее, но и да си нанесе големи загуби и в крайна сметка да постигне историческа победа въпреки огромното превъзходств на американска въздушна и морска мощ.

Успехът на Иран е резултат от многоизмерен асиметричен подход интегриращ непрестанни иновации. Тази стратегия разкри уязвимостите на скъпите, високотехнологични отбранителни системи, подложени на продължителни, евтини атаки за тяхното насищане.

Закриване на достъпа до Персийския залив

Сред най-ясните доказателства за иранската военна ефективност беше морската отбрана. Гръбнакът на американската проекция на мощ – ударните групи самолетноносачи на ВМС на САЩ – никога нямаха свобода да действат в близост до иранските брегове. Иранската доктрина за брегова отбрана създаде гъста мрежа от мобилни противокорабни ракетни батареи, създавайки непроходима забранена зона.

Иранските противокорабни крилати ракети – като „Нур“ (обхват приблизително 120-170 км), „Кадер“ (обхват приблизително 200-300 км) и системи с по-голям обхват като „Абу Махди“ (някои версии достигат 1000 км) – принудиха американските надводни бойни кораби да не се приближават до иранското крайбрежие. Американските самолетноносачи и техният ескорт никога не смееха да се приближат на по-малко от 300 км до иранското крайбрежие. Иранските сили изстрелваха залпове от крилати противокорабни ракети, обикновено придружени от рояци от бажиращи боеприпаси и бързоходни катери.

Въпреки че тези атаки не водеха непременно до потопяване на врага, те принудиха американските сили да изразходват огромни количества отбранителни ракети и да пренасочат своите въздушни средства към собствена защита, което драматично намали техните ударни възможности.

Комбинацията от нисък полет над водата, терминално маневриране и тактики за насищане, направи прихващането на иранските противокорабни ракети и дронове изключително скъпо начинание. Американският флот се озова в капан на съотношението между разходите и ползите: противопоставяйки скъпи многомилionenни прехващачи срещу евтини крилати ракети в силно ограничено крайбрежно бойно пространство, където времето за реакция е минимално.

Превъзходство в балистичните ракети и поражение на противоракетната отбрана

Балистичните ракетни сили на Иран се оказаха решаващото стратегическо оръжие. През цялата 40-дневна война Иран поддържаше много голям обем огън, изстрелвайки вълни от усъвършенствани ракети, комбиниращи течни и твърдогоривни системи с нарастваща точност и процент на преодоляване на противоракетната отбрана.

„Хейбар Шекан“ (и модернизираните и версии) изигра особено важна роля. Тази балистична ракета със среден обseg има маневрираща бойна част и е способна да извършва маневри в терминалната фаза с висока скорост, което прави нейното прехващане от системите „Патриот“ РАС-3 изключително трудно.

Комбинацията от скорост, височина и маневри за избягване на прехвата достигна кинематичните граници на западните прехващачи. Съединените щати и техните съюзници изразходваха хиляди ракети „Патриот“ и „ТНААД“ – струващи милиарди долари – но въпреки това процентите на преодоляване на отбраната останаха достатъчно високи, за да повредят многократно военни бази и инфраструктура.

„Ослепяване“ на американската противоракетна отбрана

Един от факторите, допринесли за поразителния успех на Иран, беше систематичното насочване към „очите“ на американската система за противоракетна отбрана. В началото на войната иранските ответни атаки – използващи както балистични ракети, така и дронове – повредиха или унищожиха поне четири радара AN/TPY-2, свързани със прехващачите ТНААД, намиращи се в Йордания, Саудитска Арабия, ОАЕ и Катар.

Тези мощни радары са от съществено значение за осигуряване на проследяването на балистичните ракети на големи разстояния и с висока точност, което е необходимо за тяхното прехващане високо над атмосферата. Тъй като няколко от тези критично важни радары бяха повредени, ефективността на многоешелонната противоракетната отбрана на САЩ и Израел, спадна значително.

Унищожаването на възможностите за ранно предупреждение и разпознаване означаваше, че дори усъвършенстваните прехващачи ТНААД вече не можеха надеждно да се справят с заплахите - особено когато Иран комбинира балистичните ракети с примамки и залпове за насищане на отбраната.

Иранската противовъздушна отбрана с малък обseg

Въпреки че способностите за далечни удари доминираха в заглавията, именно иранските системи за противовъздушна отбрана с малък и много малък обseg нанесоха едни от най-смазващите щети на американската въздушна мощ. Електрооптично насочвани, нискозабележими пускови установки като Majid (AD-08) и Qaem-118 - с обseg от приблизително 10-15 км - се оказаха невероятно успешни. Тези системи нямат радары които излъчват, което ги прави невидими за конвенционалните приемници за радарно предупреждение преди ракетите им да излетят. По време на войната беше съобщено, че иранските системи за противовъздушна отбрана с малък обseg са свалили над 160 дрона, десетки крилати ракети и няколко пилотирани самолета, включително F-15E Strike Eagles и A-10 Thunderbolt II. Най-удивителното е, че Иран твърди - и предоставя доказателства, че е свалил или повредил поне един F-35 Lightning II. Това се смяташе за почти невъзможно преди войната. Системата за защита на F-35 осигурява 360-градусово инфрачервено покритие и може да открива атакуващи самолета ракети, да дава сигнали за контрамерки и дори да командва маневри за тяхното избягване без участието на пилота.

Тези ирански системи с малък обseg са образували гъста, мобилна и силно интегрирана мрежа за противовъздушна отбрана. Иранските им екипажи се адаптираха бързо с напредването на войната: те усъвършенстваха обхвата на атака, подобриха стратегиите за камуфлаж и преместване и затвориха използвани в началото маршрути за атака.

Според доклади на американски пилоти, те са имали постоянно свиващ се оперативен обхват, нарастващ риск по време на мисии за близка въздушна поддръжка и непрекъснато влошаване на свободата за маневриране. Резултатът беше бавно задушаване на въздушното превъзходство на САЩ – не непременно чрез загуба на самолети, а чрез драстично увеличение на риска и цената на всеки боен полет.

Бърза адаптация и стратегия за дисбаланс на разходите

Цялостната стратегия на Иран се основаваше на три принципа: маса (големи количества евтини дронове и ракети), прецизност и маневреност (подоброени систми за насочване и маневриране в терминална фаза) и устойчивост (мобилни пускови установки, подземни бази и възможности за бърз ремонт). Това въвлече Съединените щати и техните съюзници във война на изтощение, в която скъпи боеприпаси с ограничено количество се разменяха срещу евтини, масово произвеждани ирански оръжия.

Прехващачите Patriot и ТНААД струваха милиони долари всеки и често се изстрелваха по 2 или 3 срещу всяка атакуваща ракета. Проблемът се изостри от рояци дронове, които принудиха защитниците да избират между изразходването на скъпи прехващачи или успешни вражески атаки. Резултатът беше, че запасите на САЩ, Израел и техните съюзници от Персийския залив бяха изчерпани, логистичните системи бяха многократно претоварени и политическият натиск за деескалация се засили.

Иран също демонстрира забележително оперативно адаптиране. Екипажите на противовъздушната отбрана непрекъснато променяха честотите и стратегиите за засади. Ракетните пускове се редуваха между фиксирани и мобилни позиции, използваха примамки и поддържаха ефективност на изстрелванията въпреки постоянните американски и израелски въздушни удари.

Нов модел на регионално възпиране

Нито една от страните не успя да спечели тази война на своето традиционно бойно поле. Но в строго военно отношение Иран постигна основните си цели: той отвори пълномащабно сухопътно нашествие, осуети плановете за „смяна на режима“, замислени от врага. Тази война подчерта динамичната реалност на съвременната война: липсата на качествено технологично превъзходство може да бъде компенсирана с количество и асиметрия. Способността на Иран да комбинира балистични ракети, които преодоляват или насищат отбраната на театъра на военните действия, противокорабни атаки, които държат големи кораби на дистанция, и електрооптична противовъздушна отбрана с малък обseg, доказано ефективно дори срещу „стелт“ самолети от пето поколение - всичко това показва, че Иран е изградил ефективна мощ, много по-силна от оценките преди войната.

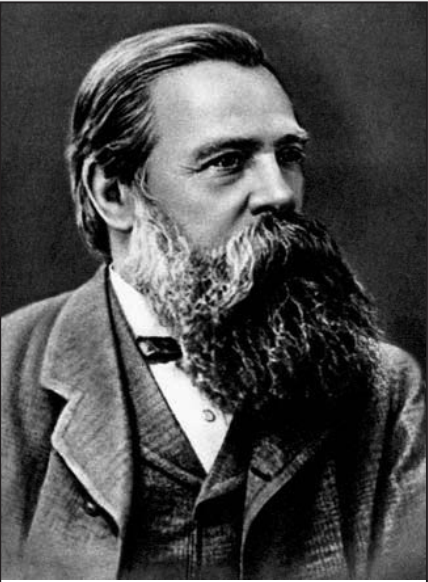
Докато прахът се утаява и двете страни отчитат уроците, един неизбежен факт остава: американската военна мощ вече не е в състояние да диктува условията си срещу решителна, добре въоръжена регионална сила, оборудвана със съвременни асиметрични възможности.

Действията на иранската армия пренаписаха глави от военната тактика за бъдещи конфронтации в региона на Западна Азия и изпратиха силно послание, че **ерата на безпрецедентно американско господство в региона е отминала.**

<https://www.presstv.ir/Detail/2026/04/09/766536/how-iran-decimated-us-power-projection-west-asia-military-lessons-40-day-war>

Ранно християнство и работническо движение. Допирни точки

Борис Армейски

Фридрих Енгелс

из „Към историята на ранното християнство“ от Фридрих Енгелс, 1894 г.

Историята на ранното християнство има достойни за внимание допирни точки със съвременното работническо движение. Както и последното, християнството възниква като движение на потиснатите: то се проявява от-

начало като религия на робите и пуснатите на свобода, на бедняците и безправните, на покорените или разпръснатите от Рим народи. И християнството, и работническият социализъм проповядват бъдещото спасение от робството и мизерията; християнството вижда това спасение в задгробния живот след смъртта, на небето, а социализмът — в този свят, в преустройството на обществото. И християнството, и работническият социализъм са подлагани на преследвания и гонения, техните последователи са презирирани, към тях се прилага изключителни закони: към едните — като към врагове на човешкия род, към другите — като към врагове на държавата, религията, семейството и обществения ред. И въпреки всички преследвания, а често дори непосредствено благодарение на тях и християнството, и социализмът победоносно и неудържимо си проправят път напред. Триста години след своето възникване християнството става призната от държавата религия на римската световна империя, а социализмът за някакви шестдесет години извоюва положение, което абсолютно му гарантира победата.

Следователно, ако г. професор Антон Менгер в книгата си „Право на пълен продукт на труда“ се учудва защо при колосалната централизация на земевладението през време на римските императори и при безграничните страдания на тогавашната работническа класа, която се състояла почти изключително от робы, „след падането на Западната Римска империя не настъпил социализъм“, той не разбира именно, че този „социализъм“, доколкото е бил тогава възможен, действително е съществувал и дори е достигнал господство — в лицето на християнството, Само че това християнство — а по силата на историческите предпоставки другояче не е можело да бъде — искаше да осъществи социалното преустройство не в този свят, а в задгробния свят, на небето, във вечния живот след смъртта, в „хилядолетното царство“, което трябвало да настъпи в недалечно бъдеще.

Паралелът между тези две исторически явления се налага още в средните векове, при първите въстания на потиснатите селяни и особено на градските плебеи. Тези въстания, както и всички масови движения в средните векове, неизбежно носеха религиозна маска, явявайки се като борба за възстановяване на ранното християнство, претърпяло масово изграждане; на всеки път зад религиозната екзалтация се криеха твърде осезателни светски интереси. Най-ярко пролича това в организацията на чешките таборити под ръководството на славния Ян Жишка; но тази черта минава през цялото средновековие, като изчезва постепенно след Селската война в Германия, за да се пробуди отново у работниците комунисти след 1830 г. Както френските революционни комунисти, така по-специално и Вайтлинг и неговите последователи се позоваваха на ранното християнство дълго преди Ернест Ренан да каже:

„Ако искате да добиете представа за първите християнски общини, вгледайте се в някоя местна секция на Международната работническа асоциация“.

Нашата страна хубава Из забравените обичаи и традиции от някогашното село Живовци

Старото село Живовци, останало днес само в спомени, документи и родови разкази, пази пластове духовна култура, които свидетелстват за един свят, в който човекът е живял в пряка зависимост от природата. Сушата не е била просто метеорологично явление – тя е означавала глад, загуба на поминък, разклащане на общността устойчивост. Именно в този контекст възникват и се практикуват обреди като „Гонене на змей“ и „Пемперуга“ (Пеперуда) – ритуални действия с ясно изразен апотропеен и магико-заклинателен характер.

Тези обичаи отразяват традиционната представа за света, в който природните сили са одушевени и персонафицирани. Змейт – митологичен образ, възприеман като пречка за дъжда – се „прогонва“ чрез шум, огън и нощна мистичност. От своя страна „Пемперугата“ съчетава езически корени с по-късни християнски наслагвания, като обредът преминава през селото, гробището и реката Огоста – своеобразна символна ос между живота, смъртта и природното обновление.

В разглежданите разкази, предадени от възрастни жители на селото през първата половина на XX век, се откроява живата памет на една общност, която чрез обряда търси спасение, надежда и колективна утеха.

(ГОНЕНЕ НА ЗМЕЙ) "Когато летно време сушата се задържи по-продължително време, верва се, че змей пречи на дъжда. Тогава няколко ергени се събират вечер, когато всички у село са си легнали, на край селото. Събличат се голи, събират се на кръг; насипва се слама на кръг около тях; сламата се запалва от „бекяр“ (вдовец), но „чист“. Последният остава да пази дрехите, а ергените, полуоблечени, с тояги, звънци, хлопотари, тенеките, тръгват низ селото да гонят змея. През всичкото време, откакто се запали сламата, всички мълчат, не говорят. А сред нощната тишина се чува само дрънкане на тенеките и на звънците и едно тревожно „шви- кане“ (свиране с уста). Кучетата тревожно и уплашено лаят и вият. Всичкият този среднощен шум създава едно настроение, близко до жалбите на земледелеца, рискуващ, заплашван да изгуби всичко. След като обхождат цялото село и всички хралупести дървета, чак към 3-4 ч. сутринта се прибират. На другия ден се ще се намери некой, който е „видел“ змея да изхвъркне от някъде...“ Из "Въводни мисли и материали за работата по "Историята на религиите" в Богословския факултет", т.17 (за 1939/40 г.), 1940 г. Автор: проф. Архимандрит Евтимий. Разказвано от баба Дамяна Георгина, род. ок 1860 год., през 30-те год. на XX век в с. Живовци.

Пресъздаване на обичая "Пеперуда", с. Живовци, края на 70-те год., Дана Гоцова (1927-2012) и внучка и Мария (детето) и Райна Лачова (1910-199)

Обичаят "Пемперуга" (Пеперуда) в Живовци е празнуван до началото на второто десетилетие на XX век. Ана на Костодин Дзипата жена, разказвала, че "Пемперугата" е правена повече от циганки и момичета циганчета и порядко от българки, по време на суша. Накичват определено момиче изцяло с бъзе (черен бъз), и то заедно с други момичета обикалят къщите в селото пеят песни за дъжд и играят. Хората от своя страна пък ги дарявали с хляб, брашно, боб и др. След това момичетата и "Пемперугата" отиват в гробището на селото, изваждат един дървен кръст и отиват с него на река Огоста, като го топят във водата и отново пеят песни за дъжд, след което ритуала приключвал.

Обичаите „Гонене на змей“ и „Пемперуга“ от старото село Живовци разкриват дълбоката връзка между човека и природата в традиционното българско село. Те не са просто суеверни действия, а организирани общностни ритуали, чрез които обществото мобилизира вяра, солидарност и символична сила срещу бедствието. В тях личи страхът от сушата, но още по-силно – стремежът към ред, възстановяване и надежда.

Днес тези практики могат да ни изглеждат далечни, но в своята същност те носят свидетелство за духовната изобретателност на предците ни. Те са част от културното наследство, което показва как общността е реагирала в моменти на изпитание – с ритуал, с песен, с общо действие. А това е урок, който не бива да забравяме: когато земята страда, страдат всички – и затова всички заедно търсят спасение.

Димитър ЦЕРОВСКИ
краевед от гр. Монтана

Д-р Даниела Стоянова
общопрактикуващ лекар,
специалист по
обща медицина

Всеки работен ден
от 8,00 до 13,00 часа

**Набира
пациенти**

Тел. за контакти:
096 389 346
„АПОЛОН-21“ ООД.

Монтана
ул. „Цар Борис III“ № 11
Поликлиника, кабинет 106

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

16 ч *Светли четвъртък. Св. мчци Агапия, Ирина и Хиония

17 п *Светли петък. Живопримни източник. Преп. Симеон Персидски. Преп. Акакий, еп. Мелитински. (Тип. с. 458) (Блажи се)

18 с *Светла събота. Преп. Йоан. Св. мчк Виктор

19 н + 2 Неделя след Пасха – Томина. Преп. Йоан Ветхопещерник. Гл. 1, утр. св. 1, ап. Деян. 5:12-20 (с. 9), лит. св. Ин 20:19-31 (с. 15) (Тип. с. 460)

20 п Преп. Теодор Трихина. Св. Григорий и Анастасий, патр. Антиохийски.

21 в Св. свщмчци Януарий и Теодор в Пергия

22 с Преп. Теодор Сикеот. Преп. Виталий

Одобрени са 51 общински проекта за подобряване на ДСП по Фонд „Социална закрила“

Фонд „Социална закрила“ (ФСЗ) одобри финансирането на 51 проектни предложения на общини по Целевата програма „Подобряване на материалната база на Домашен социален патронаж“. Средствата, които ще бъдат отпуснати за реализиране на проектите, са на обща стойност 1 276 000 евро.

С осигуреното финансиране общините ще модернизират базата на 18 патронажа и ще закупят оборудване и оборудване за други 33. Това ще подобри условията за предоставяне на социалната услуга и ще даде възможност на местните власти да осигуряват по-качествени грижи за хората от уязвимите групи.

Одобрени за финансиране са проектите на общините: Левски, Генерал Тошево, Столична община, Брезово, Свиленград, Любимец, Нови пазар, Мизия, Ситово, Раднево, Средец, Горна Малина, Тополовград, Несебър, Горна Оряховица, Панагюрище, Костенец, Павликени, Силистра, Сливница, Ловеч, Белица, Велики Преслав, Гоце Делчев, Главиница, Стара Загора, Искър, Чупрене, Долни Дъбник, Елхово, Тунджа, Сатовча, Бяла, Рс., Твърдица, Пловдив, Вършец, Криводол, Монтана, Елин Пелин, Банско, Завет, Разград, Аврен, Чипровци, Разлог, Никопол, Ябланица, Велинград, Стрелча, Бойница и Априлци.

Поради недостиг на ресурс, проекти на други 29 общини са включени в резервна листа.

Община Мездра обявява процедура за избор на членове на Съвета на децата

Във връзка с Писмо №1400-5-/45/ от 04.03.2026 г. на Областния управител на Област Враца, **Община Мездра обявява Процедура за избор на членове на Съвета на децата на регионално ниво.**

Детското участие е един от основните принципи в Конвенцията на ООН за правата на детето. Той е свързан с правото на децата да изразяват своето мнение и да се включат в процесите за вземане на решения относно техния живот и развитие. Чрез участието си в обществения живот децата придобиват умения, знания и увереност, които подкрепят тяхното развитие и съдействат за достигането на пълния им потенциал.

Съветът на децата е консултативен орган към председателя на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) и от 2003 г. работи в изпълнение на основните принципи на Конвенцията на ООН за правата на детето и на Закона за закрила на детето. Целта му е да насърчава детското участие в процесите на изработване на политики за децата.

Процедурата цели подобряване на механизма за детско участие на национално ниво чрез гарантиране на широка представителност на децата и ангажиране на органите на местното самоуправление, гражданското общество, медиите и бизнеса в популяризирането и подбора на кандидатите.

1. Състав и членове на Съвета на децата (съгласно Процедурата за избор на членове на Съвета на децата, утвърдена от председателя на ДАЗД):

Чл. 2. (1) Съставът на Съвета се формира от по двама представители (титულър и заместник) на всички 28 административни области, 4 квоти за деца от уязвими групи и 1 квота за представител на децата, получили международна закрила в България.

(2) За членове на Съвета на децата могат да бъдат предлагани кандидатури на деца на възраст от 13 до 16 години, избрани в съответствие с настоящата Процедура.

Чл. 3. Комисия, определена от председателя на ДАЗД, разглежда постъпилите кандидатури на национално ниво в четири направления, като всяко дете може да кандидатства само по едно от тях, както следва:

а) членове на училищни форми за самоуправление, съгласно чл. 171 на Закона за предучилищното и училищното

образование, или на детски/младежки съвети, парламенти и др.;

б) представители на детски и младежки инициативи и програми, финансирани от бизнеса;

в) представители на неправителствени организации, работещи с деца, както и потребители/доброволци в социални услуги за деца;

г) индивидуални кандидатури.

Чл. 4. Подборът на членове на всички нива се извършва, спазвайки принципите на публичност, прозрачност, демократичност, равенство, не-дискриминация и представителност.

Чл. 5. Членовете на Съвета следва да отговарят на следните критерии:

- Активност;
- Креативност;
- Толерантност;
- Ангажираност към обща кауза;
- Умения за участие в дискусии;
- Ориентираност към резултати;
- Организаторски умения;
- Умения да мотивира и обединява деца от областта;
- Умение за изказване на позиция от името на другите деца от областта;

• Възможност за пътуване без придружител (не се отнася за деца от уязвими групи, които имат нужда от подкрепа).

• Относно избора на деца бежанци да бъдат взети под внимание следните изисквания:

- Детето да е получило международна закрила;
- Детето трябва да владее достатъчно добре български език, за да може да общува с всички членове на Съвета.

Желаещите да станат членове на Съвета на децата трябва да изпратят **в срок до 24 май 2026 г.** следните документи: **Формуляр за кандидатстване** и **Мотивационно писмо**, на адрес: гр. Мездра, ул. „Христо Ботев“ №27, Център за административно обслужване в Община Мездра или на e-mail: elena_panova@abv.bg и

Процедурата за избор на членове на Съвета на децата и документите за кандидатстване: Формуляр за кандидатстване и Мотивационно писмо, могат да бъдат изтеглени от официалната интернет страница на Община Мездра:

**ПОРЪЧАЙТЕ
ВАШЕТО ТАКСИ
ОНЛАЙН**

ДЖЕТ ТАКСИ

096 333 333 - За Област Монтана
092 666 999 - За Област Враца
<https://online.jet-taxi.eu>

ДЖЕТ ТАКСИ

Врагът никога няма да достигне ракетите и безпилотните апарати на Иран

Техеран (Тасним) - Говорителят на Генералния щаб на Иран „Хатам ал-Анбия“ предупреди, че производствените обекти за балистични ракети, безпилотни летателни апарати и противовъздушна отбрана остават напълно недостъпни за противниците на Иран от САЩ и Израел и обеща продължаване на ударите в отговор на агресията. Говорителят заяви в четвъртък, че военното производство на Иран се извършва на места, непознати за враговете му, като подчерта, че противниците нямат достъп до тези обекти и никога нямат да имат.

Той отбеляза, че разузнавателните данни на САЩ и Израел за военните възможности и оборудване на Иран са оскъдни и те изобщо не са наясно с обширните стратегии

чески възможности на страната. Той предупреди, че всеки опит за атака срещу центрове за производство на стратегически ракети, далекобойни безпилотни летателни апарати, усъвършенствани системи за противовъздушна отбрана, оборудване за електронна война или други специализирани военни инсталации е бил погрешен, като подчерта, че обектите, които според тях те са ударили, са незначителни.

Говорителят допълнително заяви, че противниците няма смисъл да се опитват да броят ракетите, дроновете и стратегическото оборудване на Иран, тъй като подобни усилия са били безполезни. Той твърди, че агресорите в крайна сметка ще трябва да платят за започването на военни действия и предупреди, че отговорите на Иран ще бъдат все по-мощни, широкомащабни и разрушителни.

САЩ и израелският режим започнаха мащабна неprovokирана военна кампания срещу Иран след убийството на лидера на ислямската революция аятолах Сеид Али Хамейней, заедно с няколко висши военни командири и цивилни на 28 февруари.

Атаките включваха масирани удари както по военни, така и по цивилни обекти в Иран, причинявайки значителни жертви и щети на гражданската инфраструктура.

В отговор иранските въоръжени сили извършиха ответни операции, насочени към американски и израелски бази в окупираните територии и в региона с вълни от ракети и дронове.

<https://www.tasnimnews.ir/en/news/2026/04/02/3555092/enemy-will-never-reach-iran-s-missile-drone-sites-spokesman>

„Епичната ярост“ на Доналд Тръмп опустошава американските арсенали

Американските медии все по-често съобщават тревожни новини от Пентагона относно критичното изчерпване на високотехнологичните боеприпаси, използвани във войната срещу Иран. Особено внимание се обръща на крилатите ракети „Томахоук“ – основното оръжие на корабите на ВМС на САЩ. Известно е, че над 850 ракети „Томахоук“ са били изстреляни по Иран за едм месец на операция „Епична ярост“. Точният брой на тези ракети в инвентара на американските военни е тайна; различни публикации посочват цифри от 3000 до 4500 към началото на войната. Ако тези данни са точни, американците вече са изразходвали повече от 20% от основния си арсенал от ударни оръжия.

Ситуацията се утежнява от факта, че производството на тези ракети е изключително ограничено. В зависимост от модификацията, цената на една ракета може да достигне 3,6 милиона долара, но по-важно е, че производството на една такава ракета може да отнеме до две години. През последните години ракети „Томахоук“ се произвеждат и закупуват в малки количества. Миналогодишният военен бюджет на САЩ включваше само 57 от тях – количество, достатъчно за един или два дни употреба.

Това важи и за ракетите-прехващачи за системите за противоракетна отбрана. Известно е, че през първите четири дни на конфликта американските съюзници в Персийския залив са изразходвали 800 ракети PAC-3, всяка от които струва между 3 и 5 милиона долара. Комбинираният арсенал за противовъздушна отбрана на тези страни се оценява на 4000 ракети и с тези темпове той може да се изпразни в рамките на месец. Американските военни използват тези боеприпаси по-рационално; известно е, че са

изразходвали приблизително 500 ракети PAC-3 за един месец, или 25% от общите запаси от 2000. Според Lockheed Martin, САЩ са произвели 620 от тези ракети през 2025 г. Още по-мрачна статистика за антииранската коалиция се отнася до системата за противоракетна отбрана THAAD, приблизително 80% от прехващачите на която са изразходвани за по-малко от месец конфликт. Настоящата война разкри и качеството на американските изделия, което често далеч не отговаря на рекламата.

В медийни коментари анонимни служители на Пентагона твърдят, че броят на ракетите, които имат в Близкия изток, е „тревожно нисък“. Междувременно служители на Белия дом редовно твърдят, че имат „повече от достатъчно“ боеприпаси. Тези критики се подкрепят от факти като срещите на Тръмп с ръководители на оръжейната индустрия през януари и март, по време на които той поиска увеличаване на производството четири пъти; прехвърлянето на допълнителни сили от Тихоокеанския регион; разполагането на украински специалисти по противовъздушна отбрана; широкото използване на по-евтините управляеми бомби JDAM от американските самолети; и отказа на САЩ да изпълнят ангажимента си за доставка на ракети за Европа, предназначени за Украйна. „Епичната ярост“ се превръща във война на изтощение, от която Иран е напълно способен да излезе победител, просто оставяйки враговете си с празни арсенали, чието попълване ще отнеме много години и стоици милиарди долари.

Превод от руски: <https://podolyaka.ru/epicheskaya-yarost-donald-trampa-opustoshaet-amerikanskie-arsenaly/>

Димо Троянов

Димо ТРОЯНОВ

Епиграми

ПРЕД ИЗБОРИ

Когато избори в страната приближават, на показ много шарлатани се явяват! И пак ехидно ни будалкат чрез дебати, при алчния стремеж да станат депутати – все с благите си приказки, добре скроени, за да бъдат избирателите заблудени! Ама и народът вече ги добре познава, тъй че никак не е лесно да се заблуждава!

ПРЕДИЗБОРНО

На плаката с младия си лик е написал кандидатът-политик уверението кратко: „Аз не лъжа!“ Но за агитацията му ще кажа: ако искрено това ни обещава – разбира се, за политик не става! Основателно е да се каже – ама кой ли политик не лъже!

ПОЛИТИЦИТЕ

Те пред изборите все ни обещават, а е видно после, че ни заблуждават! И затуй доверие не заслужават, след като с народа ни се подиграват!

ДОКАЗАНО Е!

Че на всеки политик образът му е двулик – винаги измамния го ползва пред народа, а пък истинският е за личната изгода!

НА ВЛАСТ

Властниците ни използват винаги мандата, за да се натъпчат ненаситно на софрата!

ПОЗОРЕН ФАКТ

В Парламента ни сред депутатите избрани, знае се, че има страшно много шарлатани и запомнящи се с хулиганската проява – най-позорното, което в Парламента става!

В ПОЛИТИКАТА

Винаги, след всеки появил се нов месия, си оставаме със същата ни орисия!

* * *

Много политици често се навират, в сектори където нищо не разбират!

* * *

Властниците с плитка компетентност за нещата, към провали ще ни водят винаги страната!

ФАКТ

Хулиганите, възможност за вандалската изява, винаги намират при протести в нашата държава!

ПОШЛОСТ

В залите пред публика така се получава, че и чалгата възможност има за изява!

ФАКТ Е!

Не на всеки личното мнение, има обществено значение. Само властниците го налагат, чрез властта, с която разполагат!

* * *

Тая истина не може да е оспорима – за вината винаги виновник някой има!

Слово

e-mail: slovoplyus@abv.bg,
slovoplus@yahoo.com

Издател: ИК „Слово плюс“

Монтана, бул. „Пейо Яворов“ 1, БЦ „Огоста“, ет.4, офис 401

Параскева МарковаГлавен редактор
тел.: 0876 307 732**Милка Костадинова**Първи зам. главен редактор
тел.: 0888 530 931

Зам. главни редактори:

Цветана Костова**Каролина Краева****Ненчо Славчев****Гая Сестакчиева**

Отговорен секретар

Екип Монтана3400, п.к. 133,
ул. „Пейо Яворов“ 1
БЦ „Огоста“, ет.4
офис 401**Екип София**тел.: 0887 901 058
0888 530 931**Екип Враца**ул. „Цв. Кръстениякова“
№13
ОКС, 3000, п.к. 143,
тел.: 0877 185 669**Екип Видин**тел.: 0889 399 349
0885 708 703**Вестник „Слово плюс“**се разпространява
чрез**Издателска кооперация „Слово плюс“**
членува в Кооперативен съюз - Враца**Печатница**
„БГ Принт“ Враца

Един руснак в българския поетичен пейзаж

Цветана КОСТОВА

Когато някой чете...

Сергей Литвиненко

Още при първия допир до книгата на Асен Асенов „В памет на Сергей Литвиненко“ се усеща оригиналният ѝ замисъл и стилистичният похват на автора. Очертава се общочовешката идея за безсмъртието и за невъзможността смъртта да раздели онези, които като живи са били заедно и предани един на друг в творческа дружба и сърдечно приятелство.

В българската литература името на Асен Асенов е утвърдено предимно като прозаик. Достатъчно е само да споменем последния му сборник с разкази „Камина“ (2025 г.), високо оценен от литературната критика. Вникването най-вече чрез детайлите и индивидуалните черти, в човешката душевност, портретното описание на поведението на персонажа е отличителна особеност на авторския художествен стил. Когато още в началната сцена на настоящата творба се появява Сергей – без бастун и без да накуцва, го възприемаме не като жив, а като дух. Това, че се усмива „добродушно“ и „широко“ доказва, че е бил светъл и добър човек.

Цялата творба е изградена в диалогична форма и в двойна ситуация – колкото действителна, толкова и нерална. По думите на Елена Алекова „когато двамата приятели започват своите обичайни разговори, диалогът е сякаш монолог. Или... монологът като че се раздвоява в диалог. Сливането е почти абсолютно. Защото говори духът, а за него всичко е възможно“. И още: „Всеки от тях разговаря със себе си. Единият продължава мисълта на другия, допълва го, предсеща го. Няма го А-за, няма го егото“.

В началото на срещата, а и по-нататък между двамата витае естествена простота със закачлив привкус – „игра на думи“. Усмивката на Сергей се сменя с болезненост в набръчканото лице, когато разказва за болестта си и за духовната безизходица в държавата, за мизерията, тинята и пълния позор на времето след 10-ти ноември 1989 година. В диалога се явяват и майсторски вплетени паузи: Отпих още две големи ракиени глътки“ (Асен), а Литвиненко „с присвити очи пали нова цигарета.“

Разговорът тече с предъвкани вече теми от живковото време: с „невиждано строителство, селско стопанство, което се нарежда на второ място в Европа по износ на продукция, безплатно здравеопазване, спорт и образование. Искрен и справедлив е упрекът на поета, че българите сами разрушават съграденото от предходни поколения, за събарянето на мавзолея. „След това парче по парче разрушихте и държавата!“ Асенов продължава в мислите си казаното от приятеля с примери от своя живот – за получения апартамент по времето на Живков, за помощи от общината, когато отива войник, за построяване на двуетажни къщи в малки селца със заеми от ДСК; когато от ТКЗС „сякаш извираше“. Коментира се „Защо българите разрушиха държавата си?“ Посочват се основните причини – „злополучните аграрни реформи“; превръщането на селата в „гробници, обитавани от 20-тина пенсионери...“

Асенов използва и безпощадната сатира на талантливия поет Георги Ангелов (включено преди текста на цялата книга):

*Отменят се часовете по история.
Въвеждат се правата на човека.
Вместо Вазов
се въвежда Хелюин...*

В разговора се споменават и: „погазването на личната свобода“, достойнството на личността, както и религиозното невежество. Сред посочените недостатъци на социализма е и изводът: „сега е по-жесток и страшен светът, а човекът е пленник на отчуждението и самотата“. Според Литвиненко „първият сатанински пирон в ковчега на България е Ран-Ът – геноциден план.“ Ликвидирано е присъствието на държавата в икономиката. Впечатлява богатата информираност - и политическа и икономическа, както и историческата достоверност в представянето на фактите в хрониката на държавата през годините.

Цялостната криза на държавата е обрисувана в достатъчно пълна и безспорно убедителна и покъртителна картина: стопяване на традиционните общочовешки български добродетели; разкъсване на връзката между

държавата и нейните граждани; непрестанното преселение към Америка и Западна Европа; разпадане на идеята за единство на националната общност; опростачаването на всички равнища; корупция във висшата съдебна система; пропадане във спортовете и специално футбола.

Много имена на български политици, управляващи властолюбци и догматици са цитирани: Андрей Луканов и „неговото котило“; учени, участвали в пълнени дела/Венцислав Димитров, Емил Хърсев, проф. Тодор Вълчев и др./ Главни ексекютори са наречени Желю Желев и Филип Димитров, а правителството на Беров – „анемично“ и „сложено началото на мутренската икономика“. При Иван Костов се извършва „най-изтънченият грабеж на държавата.“ Царят разпродава БТК, ЕРП-та и частично затваря АЕЦ „Козлодуй“. Милен Велчев вкарва България в „нов дългов капан“. Бойко Борисов – „малко или много туркофил“, води непоследователна и лабилна политика.

Наред с политиката и икономиката в книгата на Асенов присъстват и проблемите на литературата, културата, книгоиздаването и книгоразпространението. „Бай Тошо даваше на интелектуалците богато и пребогато, а краеведът Йордан Ценов похарчва последните си спестявания, за да издаде богато илюстрирана книга за село Горна Бешовица.“ Системата на книгоразпространението „бе изцяло унищожена“. Разчита се главно на представяния. „Гладните пишещи братя се потят само за слава... Но слава има, когато някой те чете... А кой чете в днешно време?

Съществува наплив от стихосбирки на бездарни автори и затова „издателите трябва да убеждават пишман-писателите не как да се научат да пишат, а как да се отучат.“

Сполучливо сравнение е използвано, за да се добие точна представа как се чувстват хората на изкуството – „като риби в пресъхнала река.“ С остри думи са обрисувани духовната „тиня“, субкултурата, глобализацията.

Според Литвиненко руснаците „не успяха да изградят самочувствие като лидери на планетата.“ Русофобското настроение поетът определя като проява на „пещерно безпаметство, липса на грамотност и малокултурие.“

Със съжаление двамата приятели отбелязват, че широката публика търси „четиво“, а не „литературен шедьовър“. И с още по-голямо съжаление констатира, че в днешно време няма големи творци у нас като Димитър Талев, Генчо Стоев, Никола Вапцаров, Веселин Ханчев, Добри Жотев, Павел Вежинов и още много други.

Финалната сцена е наситена с много драматизъм и дълбоки преживявания. Подобна е на първата среща, но вече на фазата на кулминацията. Раздялата е неизбежна, но авторът всячески се опитва да я забави... На вратата се звъни... Сергей обаче, взел забравения бастун, се отправя към прозореца... Духът размахва сребърното бастунче за сбогом... Хиляди чукове думкат в главата на Асен. Едва ли Духът ще се върне някога... Но със сигурност Словото на Литвиненко ще остане в сърцата на хората – днешните и утрешните. Неговите „Добри думи“ винаги ще ни напомнят, че все още „има за какво да се живее.“ България завинаги ще го обича така, както той я е обичал и е бил обичан от нея и в нея! И Асен Асенов няма да спре да пише за него!

*Сергей Литвиненко
Из книгата „Добри думи“ (2013)*

ОПОЗИЦИЯ

*Безумство храбрых ... вот мудрость жизни!
М. Горький, “Песня о Соколе”*

*В епохата на общото безумие
налага се да сме благоразумни.*

*Да сме грижовни, като тихи луди,
един към друг, а и към други люде.*

*В епохата на грубост и небрежност
ще бъдем пълни със любов и нежност.*

*Когато всички ще ридаят пияни,
ще бъдем ясни, трезви и засмени.*

*Когато властват демоните бесни,
ще се превърнем в ангели небесни.*

*Когато всички покрай нас се мразят,
ще изживяваме любовните екстази!*

*Със погледа - напред! Главата - горе!
Но щом наоколо толкова много хора
пропадат, и мизерстват, и страдат,
не можем ние да живеем с радост...*

Честита 70 годишнина на писателя Асен Асенов,

*член на Управителния съвет
на Фондация „Читалище-1870“
и управител на издателство „Мултипринт – София“!*

Пожелаваме му от сърце в крепко здраве да продължава творческото си съзидание като столпя душите на хората с посланието за хуманност и загриженост за човешката душевност в хармония с околния свят. С талантливото си сатирично перо да отхвърля овехтялото, пошлото и грозното, стъпвайки в новото време...

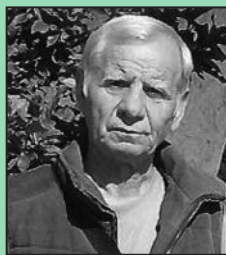
Убедени сме, че докрай ще ратува за повече духовност не само в обществената среда, но и в личното житейско поприще; ще отстоява вярата си, че „вълшебните сънища“ ще се сбъдват, ако някой събужда спящите да водят битка за тяхното осъществяване и отстояване!

Подкрепяме смелата битка на Асен Асенов за човешка будност и го поздравяваме!

За много години!

**Редакционна колегия на списание
„Читалище-1870“ и
в. „Слово плюс“- Монтана**

Поетичен салон

Ненчо СЛАВЧЕВ

Кръговрат

Денят пак отключи вратите на мрака
и аз го дочаках. И аз го дочаках!
Видях пеперуда над мен да прелита,
гората видях как на склона се сплита,
мъглицата как се повдига полеха
и мравките, бързащи в своята пътека.
Денят проговори с чука на ковача,
забравил за снощи, забравил за здрача
и каза ми просто: Не чакай, човече,
животът е кратък, а пътят – далечен.
Години вървах, прекосих синевата,
реки и долини – и бързах нататък
в гъмжилото стръмно от тръни и хора
и срещах и обич, и глад, и умора.
Горчеше водата в земи непознати,
отпих чуждо вино, чужди рани оплаках,
но късно дочух, че ми казва сърцето:
Вървял си във кръг, ей натам е селцето
със ореха стар и със родната стряха,
където орляк от дечица играха...
Денят пак ще склопи очите на здрача,
чичопеят е тук, но го няма ковача.
И твоите хора отдавна ги няма,
стопиха се сякаш в земята голяма...
А двоят прошепна: Нали те дочаках!
На прага приседнах и тихо заплаках.

Светулки

В памет на майка ми
Докоснат от нощта,
живее в свят от светлина и думи.
Те сякаш са светулките,
които виждам в мрака.

Просветват и угасват те,
светулките на думите нечакани,
които се затварят в образи.

Върху трева от светлина,
нощта е сякаш прочит на отвъдното.
Светулките блещукат в този свят.
Какво ли искат да ми кажат
с думите,
изписвани на срички в тъмното?
Не-ме-за-бра-вай,
сякаш казват те,
не-ме-за-бра-вай!

И затова си спомням за светулките
и думите просветнали в нощта:
Не-ме-за-бра-вай!

И след миг:
Не-ме-за-бра-вай!